2020 METŲ GEOGRAFIJOS VALSTYBINIO BRANDOS EGZAMINO REZULTATŲ

STATISTINĖ ANALIZĖ

2020 m. liepos 15 d. įvyko geografijos valstybinis brandos egzaminas. Jį leista laikyti 3 203 kandidatams – vidurinio ugdymo programos baigiamųjų klasių mokiniams. Dėl įvairių priežasčių į egzaminą neatvyko 476 kandidatai. Geografijos egzamine dalyvavo ir įvertinimą gavo **2 727** kandidatai. 2020 m. liepos 23 d. įvyko pakartotinės sesijos geografijos valstybinis brandos egzaminas. Jį leista laikyti 85 kandidatams; iš jų **63** kandidatai egzaminą laikė ir gavo įvertinimą, o 22 kandidatas į egzaminą neatvyko.

Maksimali taškų suma, kurią galėjo surinkti laikantieji egzaminą – 100 taškų. Minimali egzamino išlaikymo taškų sumos riba – 16 taškų. Tai sudarė 16 proc. visų galimų taškų. Geografijos valstybinio brandos egzamino neišlaikė 28 (1,0 proc.) laikiusieji, šie kandidatai surinko nuo 0 iki 15 užduoties taškų.

Toliau pateikiama statistinė analizė yra pagrįsta 2020 m. pagrindinės sesijos geografijos valstybinį brandos egzaminą laikiusiųjų ir gavusiųjų įvertinimą rezultatais.

Geografijos valstybinio brandos egzamino kandidatų surinktų užduoties taškų vidurkis yra 48,2 taško, taškų sumos standartinis nuokrypis yra 17,8. Laikiusių geografijos valstybinį brandos egzaminą kandidatų surinktų taškų pasiskirstymas pateiktas 1 diagramoje.

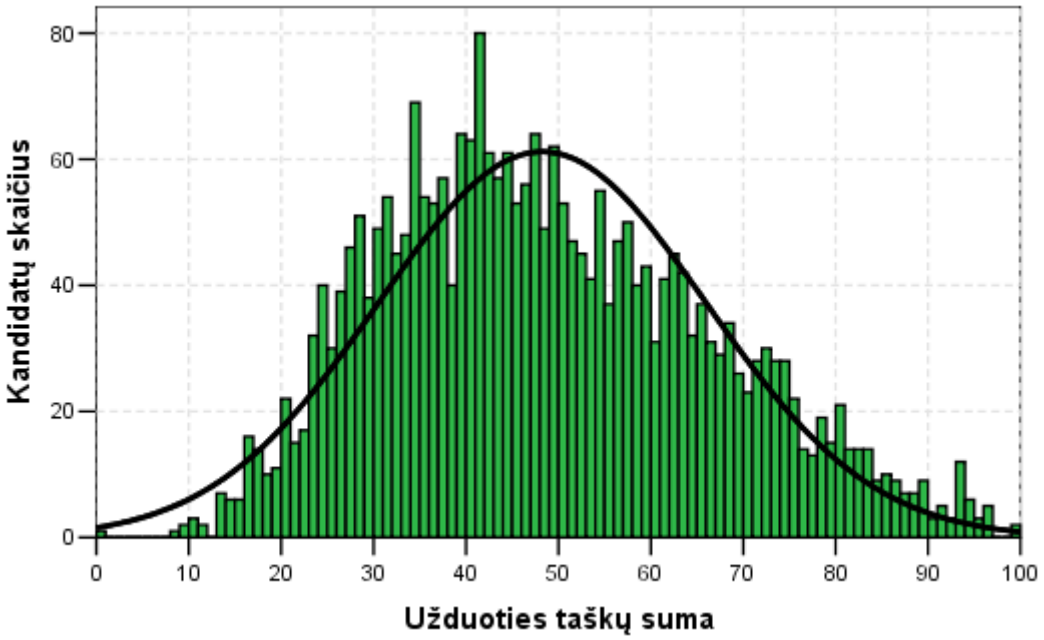

1 diagrama. Geografijos valstybinį brandos egzaminą laikiusių kandidatų surinktų taškų histograma

Merginos sudarė 46,3 proc. visų laikiusiųjų egzaminą. Jos vidutiniškai surinko 48,4 užduoties taško. Vaikinai vidutiniškai surinko 48,1 užduoties taško. Tarp neišlaikiusiųjų egzamino buvo 11 merginų ir 17 vaikinų, tai sudaro atitinkamai 0,9 ir 1,2 proc.

Valstybinio brandos egzamino vertinimas yra kriterinis. Minimalus išlaikyto valstybinio brandos egzamino įvertinimas yra 16 balų, maksimalus – 100 balų. Šie balai į dešimtbalės skalės pažymį nėra verčiami. Jie įrašomi į kandidato brandos atestato priedą kaip valstybinio brandos egzamino įvertinimas. Visi kandidatai pagal gautą įvertinimą priskiriami vienam iš trijų pasiekimų lygių – patenkinamam, pagrindiniam ar aukštesniajam. Aukštesnįjį pasiekimų lygį pasiekė 6,9 proc. kandidatų, pagrindinį pasiekimų lygį pasiekė 56,3 proc., o patenkinamąjį – 352,8 proc. visų laikiusiųjų.

© Nacionalinė švietimo agentūra, 2020 m.

2 diagramoje pateiktas merginų ir vaikinų pasiskirstymas pagal pasiekimų lygius. Diagramoje prie pasiekimų lygio pavadinimo nurodyta, kiek valstybino brandos egzamino balų jis atitinka.

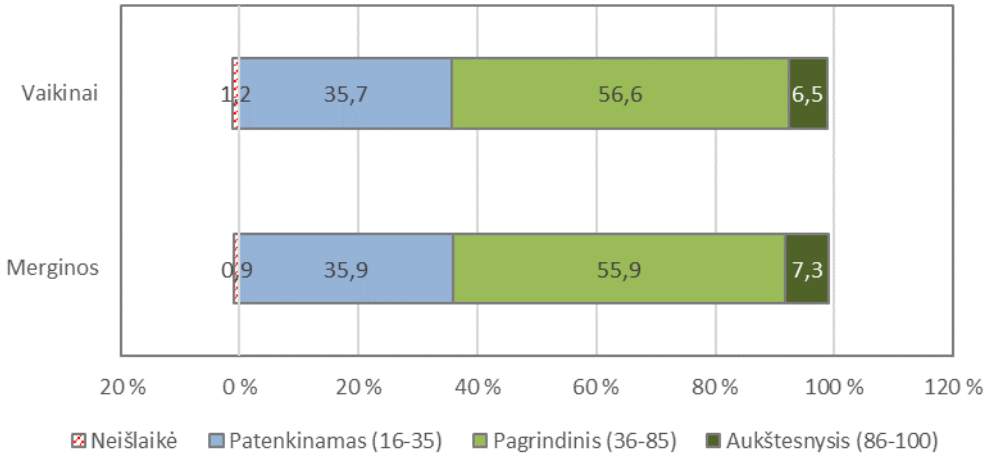

2 diagrama. Geografijos valstybinį brandos egzaminą laikiusių merginų ir vaikinų pasiskirstymas pagal pasiekimų lygius

Apibendrinus informaciją, esančią kandidatų darbuose, kiekvienam užduoties klausimui (ar jo daliai, jeigu jis sudarytas iš struktūrinių dalių) buvo nustatyti toliau pateikiami parametrai.

- **Kuri dalis kandidatų pasirinko atitinkamą atsakymą** (jei klausimas buvo su pasirenkamaisiais atsakymais) **ar surinko atitinkamą skaičių taškų** (0, 1, 2 ir t. t.).
- **Klausimo sunkumas**. Šį parametrą išreiškia toks santykis:

$$\frac{\text{Visų kandidatų už šį klausimą surinktų taškų suma}}{\text{Visų už šį klausimą teoriškai galimų surinkti taškų suma}} \times 100.$$

  Jeigu klausimas buvo vertinamas vienu tašku, tai jo sunkumas tiesiogiai parodo, kuri dalis kandidatų į tą klausimą atsakė teisingai.
- **Klausimo skiriamoji geba.** Šis parametras rodo, kaip atskiras egzamino klausimas išskiria stipresnius ir silpnesnius kandidatus. Jeigu klausimas buvo labai lengvas ir į jį beveik vienodai sėkmingai atsakė ir stipresni, ir silpnesni kandidatai, tai tokio klausimo skiriamoji geba maža. Panaši skiriamoji geba gali būti ir labai sunkaus klausimo, į kurį beveik niekas neatsakė. Neigiama skiriamosios gebos reikšmė rodo, kad silpnesnieji (sprendžiant pagal visą egzamino užduotį) už tą klausimą surinko daugiau taškų negu stipresnieji. Taigi neigiama skiriamoji geba – prasto klausimo požymis. Pagal testų teoriją vidutinio sunkumo geri klausimai būna tie, kurių skiriamoji geba yra 40–50, o labai geri – kurių skiriamoji geba yra 60 ir daugiau. Tačiau siekiant įvairių pedagoginių ir psichologinių tikslų kai kurie labai sunkūs arba labai lengvi klausimai vis tiek pateikiami teste, nors jų skiriamoji geba ir neoptimali.
- **Klausimo koreliacija su visa užduotimi.** Tai to klausimo surinktų taškų ir visų užduoties surinktų taškų koreliacijos koeficientas (apskaičiuojamas naudojant Pirsono koreliacijos koeficientą). Šis parametras rodo, kuria dalimi atskiras klausimas žinias ir gebėjimus matuoja taip, kaip ir visa užduotis. Daugiataškio klausimo koreliacija su visa užduotimi yra didesnė negu vienataškio.

Visų geografijos valstybinio brandos egzamino užduočių išsibarstymas pagal šių užduočių sunkumą ir skiriamąją gebą pavaizduotas 3 diagramoje. Joje taškeliais vaizduojamos užduotys, o raudona parabolės linija – užduotis atitinkanti regresijos kreivė.

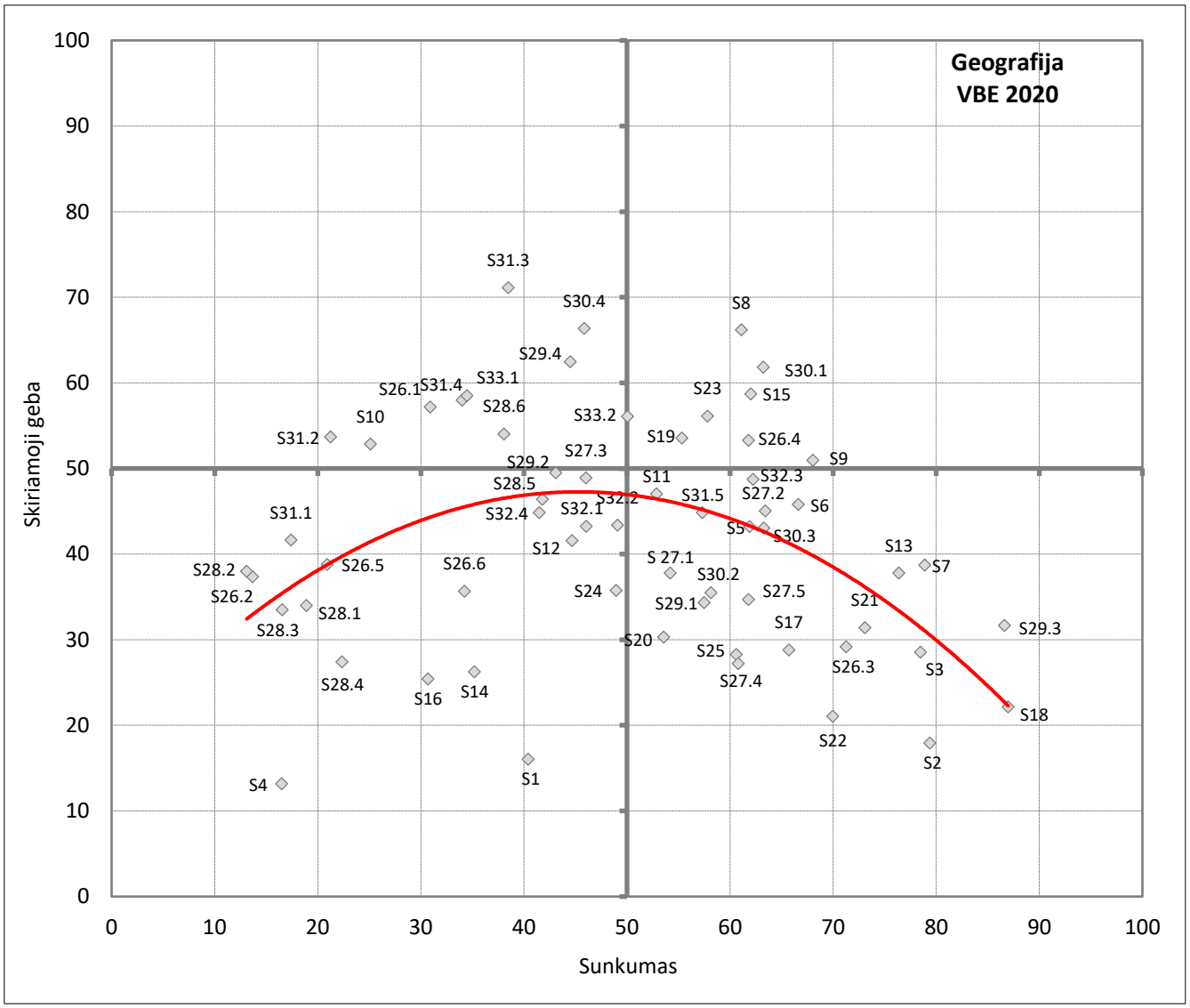

3 diagrama. Geografijos valstybinio brandos egzamino užduočių sunkumo ir skiriamosios gebos išsibarstymo diagrama

Kiekviena užduotis ar jos dalis atspindi vieną iš keturių veiklos sričių, aprašytų geografijos brandos egzamino programoje, ir vieną iš trijų gebėjimų grupių. 1 lentelėje pateikta informacija apie atskirų užduoties veiklos sričių tarpusavio koreliaciją, koreliacija su bendra taškų suma ir koreliacija su taškų suma be tos veiklos srities užduočių.

1 lentelė. Informacija apie atskirų užduoties veiklos sričių tarpusavio koreliaciją

Veiklos sritys	Geografinis pažinimas	Gamtine geografija	Visuomenine geografija	Regioninė geografija	Bendra taškų suma (BTS)	BTS minus tema
Geografinis pažinimas	–	0,660	0,615	0,438	0,728	0,666
Gamtinė geografija	0,660	–	0,808	0,593	0,945	0,830
Visuomeninė geografija	0,615	0,808	–	0,652	0,936	0,833
Regioninė geografija	0,438	0,593	0,652	–	0,721	0,646

Gebėjimų grupės	Žinios ir supratimas	Taikymas	Aukštesnieji mąstymo gebėjimai	Bendra taškų suma (BTS)	BTS minus tema
Žinios ir supratimas	–	0,847	0,794	0,957	0,870
Taikymas	0,847	–	0,777	0,948	0,859
Aukštesnieji mąstymo gebėjimai	0,794	0,777	–	0,878	0,815

Toliau pateikiama geografijos valstybinio brandos egzamino užduoties klausimų statistinė analizė.

2020 M. GEOGRAFIJOS VALSTYBINIO BRANDOS EGZAMINO UŽDUOTIS

I dalis

Kiekvieno iš 01–25 klausimų teisingas atsakymas vertinamas vienu tašku. Į šiuos klausimus yra tik po vieną teisingą atsakymą.

01. Koks aukščio skirtumas kilometrais yra tarp aukščiausios pasaulyje kalnų viršūnės Džomolungmos (Everesto) ir giliausios Pasaulinio vandenyno įdubos Marianų lovio?

A Apie 16 km
B Apie 18 km
C Apie 20 km
D Apie 22 km

Atsakymų pasirinkimas (%)					*Sunkumas*	*Skiriamoji geba*	*Koreliacija*
A	B	C*	D	Neatsakė			
10,8	34,1	40,4	14,5	0,2	40,4	16,0	0,172

02. Geografinė ilguma matuojama laipsniais nuo 0° iki:

A 1°
B 60°
C 120°
D 180°

Atsakymų pasirinkimas (%)					*Sunkumas*	*Skiriamoji geba*	*Koreliacija*
A	B	C	D*	Neatsakė			
0,8	9,2	10,5	79,4	0,1	79,4	17,9	0,191

03. Kurioje žemėlapio vietoje (A, B, C ar D) iškraipymai yra mažiausi, kai žemėlapis sudaromas naudojant kartografinę cilindrinę (ritininę) projekciją?

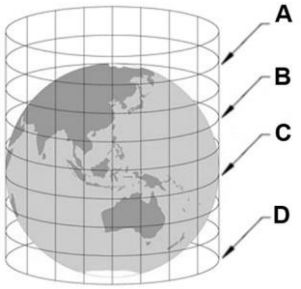

Atsakymų pasirinkimas (%)					*Sunkumas*	*Skiriamoji geba*	*Koreliacija*
A	B	C*	D	Neatsakė			
5,8	8,9	78,5	6,7	0,1	78,5	28,5	0,278

04. Kaip vadinamos žemėlapio linijos, jungiančios vaizduojamojo vandens telkinio vienodo gylio vietas?

A Izobaros.
B Izobatos.
C Izohipsos.
D Izotermos.

Atsakymų pasirinkimas (%)					*Sunkumas*	*Skiriamoji geba*	*Koreliacija*
A	B*	C	D	Neatsakė			
32,4	16,5	18,6	32,4	0,1	16,5	13,2	0,175

05. Pagal pateiktus klimato duomenis nustatykite, kuri vietovė yra arčiausiai vandenyno.

Vietovė	Vidutinė oro temperatūra, °C		Vidutinis kritulių kiekis, mm	
	Sausis	Liepa	Sausis	Liepa
A	–1,0	18,0	85	80
B	–3,0	18,5	75	80
C	–4,5	19,0	70	85
D	–6,0	19,4	50	85

Atsakymų pasirinkimas (%)					*Sunkumas*	*Skiriamoji geba*	*Koreliacija*
A*	B	C	D	Neatsakė			
61,9	9,4	10,3	18,0	0,4	61,9	43,2	0,352

06. Kuri žmogaus veikla **nedidina** dirvos erozijos kalvų šlaituose?

A Arimas išilgai šlaito.
B Gyvulių ganymas.
C Kelių tiesimas.
D Šlaitų apželdinimas.

Atsakymų pasirinkimas (%)					*Sunkumas*	*Skiriamoji geba*	*Koreliacija*
A	B	C	D*	Neatsakė			
6,2	19,5	7,4	66,6	0,2	66,6	45,8	0,378

07. Metų laikų kaitą lemia:

A atstumas iki Saulės ir Mėnulio trauka;
B Žemės ašies posvyris ir Žemės orbitinis judėjimas;
C Žemės orbitos forma ir vandenynų išsidėstymas;
D žemynų išsidėstymas ir vyraujantys vėjai.

Atsakymų pasirinkimas (%)					*Sunkumas*	*Skiriamoji geba*	*Koreliacija*
A	B*	C	D	Neatsakė			
12,1	78,9	1,8	7,0	0,1	78,9	38,7	0,371

08. Kartoschemose pavaizduotas žemynų judėjimas geologinėje Žemės praeityje. Kas lėmė šį judėjimą?

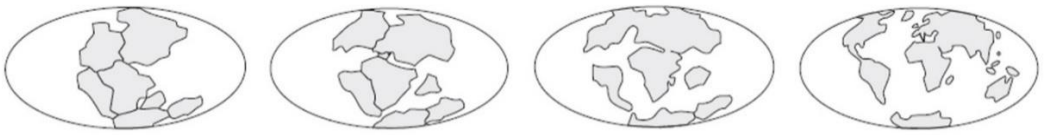

A Atmosferos cirkuliacija.
B Kalnodaros procesai.
C Konvekcija mantijoje.
D Vandenynų cirkuliacija.

Atsakymų pasirinkimas (%)					*Sunkumas*	*Skiriamoji geba*	*Koreliacija*
A	B	C*	D	Neatsakė			
5,3	15,2	61,1	18,3	0,1	61,1	66,2	0,532

09. Kurioje eilutėje išvardytų valstybių krantus skalauja Arkties vandenynas?

A Belgija, Liuksemburgas, Nyderlandai.
B Islandija, Jungtinė Karalystė, Švedija.
C Japonija, Kinija, Šiaurės Korėja.
D Kanada, Norvegija, Rusija.

Atsakymų pasirinkimas (%)					*Sunkumas*	*Skiriamoji geba*	*Koreliacija*
A	B	C	D*	Neatsakė			
3,5	21,5	6,9	68,0	0,1	68,0	51,0	0,422

10. Kuri valstybė yra unitarinė respublika?

A Latvija.
B Rusija.
C Šveicarija.
D Vokietija.

Atsakymų pasirinkimas (%)					*Sunkumas*	*Skiriamoji geba*	*Koreliacija*
A*	B	C	D	Neatsakė			
25,1	19,9	42,7	12,0	0,2	25,1	52,9	0,507

Remdamiesi diagrama, atsakykite į 11–13 klausimus.
Atmosferos vertikalusis pjūvis ir temperatūros bei slėgio kaita.

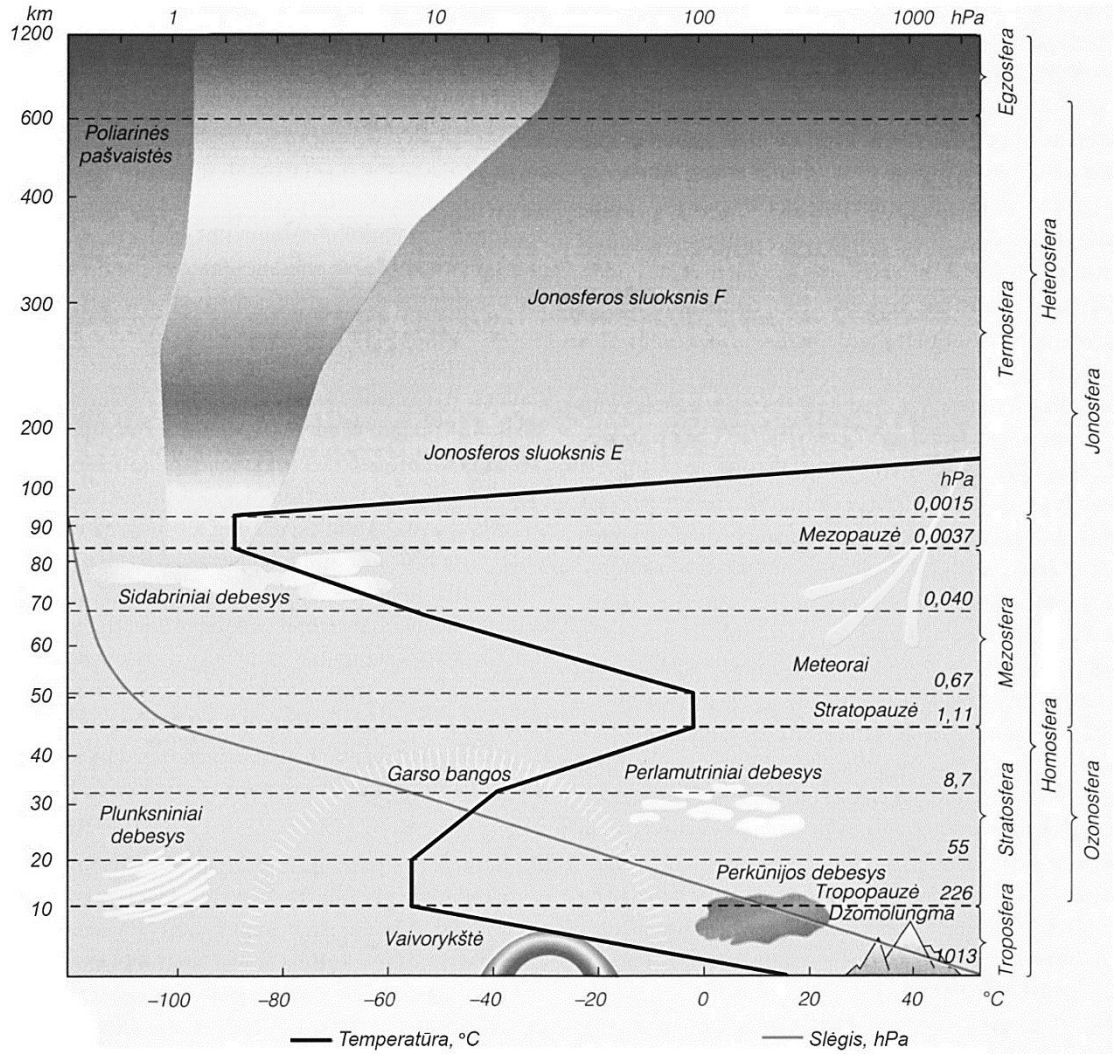

11. Kaip pasikeičia oro temperatūra atmosferos sluoksnyje nuo tropopauzės iki stratopauzės?

A Nukrinta apie 45 °C
B Nukrinta apie 60 °C
C Pakyla apie 15 °C
D Pakyla apie 55 °C

Atsakymų pasirinkimas (%)					*Sunkumas*	*Skiriamoji geba*	*Koreliacija*
A	B	C	D*	Neatsakė			
17,9	20,2	8,9	52,9	0,1	52,9	47,0	0,377

12. Kuriame aukštyje sparčiausiai mažėja atmosferos slėgis (hPa)?

A 0–10 km
B 10–20 km
C 20–30 km
D 30–40 km

Atsakymų pasirinkimas (%)					*Sunkumas*	*Skiriamoji geba*	*Koreliacija*
A*	B	C	D	Neatsakė			
44,7	15,1	13,7	26,4	0,1	44,7	41,6	0,335

13. Kuriame aukštyje oro temperatūra yra žemiausia?

A 10–20 km
B 40–50 km
C 80–90 km
D 100–110 km

Atsakymų pasirinkimas (%)					*Sunkumas*	*Skiriamoji geba*	*Koreliacija*
A	B	C*	D	Neatsakė			
4,7	3,3	76,4	15,6	0,0	76,4	37,8	0,337

14. Kuriame paveiksle pavaizduotas fiordas?

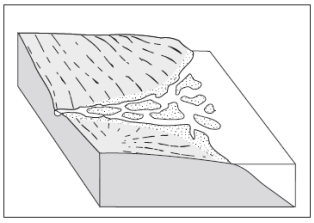
A

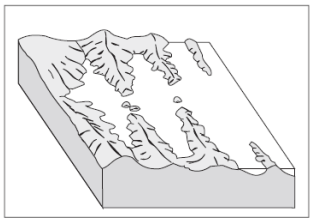
B

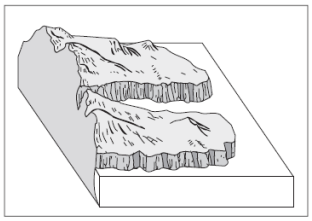
C

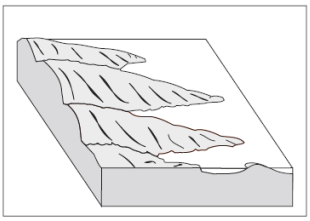
D

Atsakymų pasirinkimas (%)					*Sunkumas*	*Skiriamoji geba*	*Koreliacija*
A	B	C*	D	Neatsakė			
18,0	36,3	35,2	10,2	0,3	35,2	26,2	0,227

15. Diagramoje pavaizduoti Lietuvoje per metus suvartotos elektros energijos gavimo šaltiniai. Kurią dalį (proc.) šios elektros energijos pagamino atsinaujinančius energijos išteklius (AEI) naudojančios Lietuvos elektrinės?

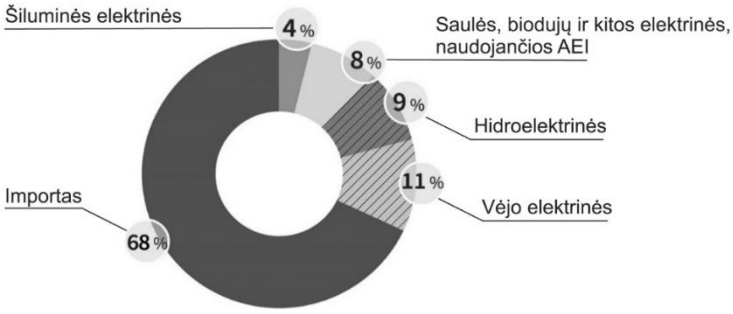

A 17 proc.
B 20 proc.
C 28 proc.
D 32 proc.

Atsakymų pasirinkimas (%)					*Sunkumas*	*Skiriamoji geba*	*Koreliacija*
A	B	C*	D	Neatsakė			
5,9	10,5	62,0	21,5	0,1	62,0	58,7	0,465

16. Kurios naudingosios iškasenos aprašytos šiame tekste?

Planuojamos pradėti eksploatuoti artimiausiu metu. Perspektyviausias Lietuvos telkinys yra į pietus nuo Kauno. Šios iškasenos atitektų cemento, trąšų, statybinių ir gipso medžiagų, popieriaus, dirbtinės odos, medicinos pramonei.

A Akmens druska.
B Anhidritas.
C Dolomitas.
D Geležies rūda.

Atsakymų pasirinkimas (%)					*Sunkumas*	*Skiriamoji geba*	*Koreliacija*
A	B*	C	D	Neatsakė			
20,8	30,7	39,6	8,8	0,2	30,7	25,4	0,240

17. Kurią Europos Sąjungos instituciją gyventojai renka tiesiogiai?

A Europos Komisiją.
B Europos Parlamentą.
C Europos Sąjungos Tarybą.
D Europos Vadovų Tarybą.

Atsakymų pasirinkimas (%)					*Sunkumas*	*Skiriamoji geba*	*Koreliacija*
A	B*	C	D	Neatsakė			
11,7	65,7	14,5	7,8	0,2	65,7	28,8	0,245

18. Demografinė politika – tai valstybės priemonės:

A gyventojų skaičiui ir migracijai reguliuoti;
B materialinėms vertybėms išsaugoti;
C papročiams ir tradicijoms išsaugoti;
D tautiniam vienalytiškumui išlaikyti.

Atsakymų pasirinkimas (%)					*Sunkumas*	*Skiriamoji geba*	*Koreliacija*
A*	B	C	D	Neatsakė			
87,0	3,0	4,1	5,7	0,3	87,0	22,1	0,254

19. Kuris Lietuvos ūkio sektorius labiausiai teršia paviršinius ir gruntinius vandenis?

A Energetikos.
B Miškininkystės.
C Transporto.
D Žemės ūkio.

Atsakymų pasirinkimas (%)					*Sunkumas*	*Skiriamoji geba*	*Koreliacija*
A	B	C	D*	Neatsakė			
18,0	1,5	25,1	55,3	0,1	55,3	53,5	0,421

20. Kurioje eilutėje išvardytos savivaldybės priklauso Alytaus apskričiai?

A Birštono sav., Prienų r. sav., Kaišiadorių r. sav.
B Druskininkų sav., Lazdijų r. sav., Varėnos r. sav.
C Elektrėnų sav., Šalčininkų r. sav., Trakų r. sav.
D Kalvarijos sav., Kazlų Rūdos sav., Vilkaviškio r. sav.

Atsakymų pasirinkimas (%)					*Sunkumas*	*Skiriamoji geba*	*Koreliacija*
A	B*	C	D	Neatsakė			
21,8	53,6	7,9	16,5	0,2	53,6	30,3	0,242

21. Kurioje iš išvardytų valstybių naftos išgaunama daugiausia?

A Austrijoje.
B Brazilijoje.
C Indijoje.
D Rusijoje.

Atsakymų pasirinkimas (%)					*Sunkumas*	*Skiriamoji geba*	*Koreliacija*
A	B	C	D*	Neatsakė			
7,4	11,1	8,2	73,1	0,1	73,1	31,4	0,274

22. Kurioje eilutėje teisingai nurodyti geležinkelių ir automobilių transporto požymiai?

	Geležinkelių transportas	**Automobilių transportas**
A	Brangi transporto priemonių eksploatacija.	Pigi transporto priemonių eksploatacija.
B	Optimalu gabenti krovinius dideliais atstumais.	Optimalu gabenti krovinius nedideliais atstumais.
C	Daugiau nei kitos transporto rūšys teršia aplinką.	Mažiau nei kitos transporto rūšys teršia aplinką.
D	Tinka gabenti greitai gendančius produktus.	Gali gabenti tik nedidelius krovinius.

Atsakymų pasirinkimas (%)					*Sunkumas*	*Skiriamoji geba*	*Koreliacija*
A	B*	C	D	Neatsakė			
13,3	70,0	2,7	13,9	0,2	70,0	21,1	0,193

23. Kuris Europos regionas puoselėja senas demokratijos tradicijas ir sudaro Europos Sąjungos branduolį?

A Pietų Europa.
B Rytų Europa.
C Šiaurės Europa.
D Vakarų Europa.

Atsakymų pasirinkimas (%)					*Sunkumas*	*Skiriamoji geba*	*Koreliacija*
A	B	C	D*	Neatsakė			
17,7	14,4	9,8	57,8	0,2	57,8	56,1	0,451

Remdamiesi žemėlapiais ir žiniomis, atsakykite į 24 ir 25 klausimus.
San Paulo miesto (Brazilija) teritorijos plėtra 1910–1990 m.

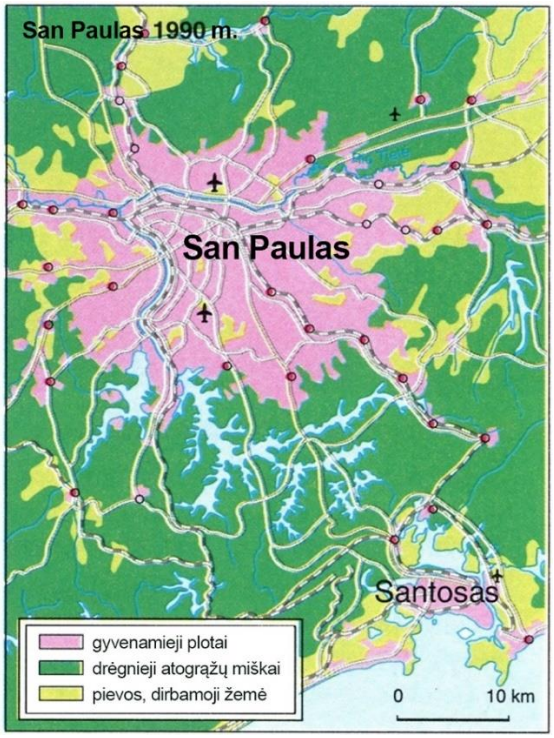

24. Kaip vadinama žemėlapiuose pavaizduota San Paulo miesto urbanizuotos teritorijos plėtra?

A Demilitarizavimas.
B Globalizacija.
C Suburbanizacija.
D Demografija.

Atsakymų pasirinkimas (%)					*Sunkumas*	*Skiriamoji geba*	*Koreliacija*
A	B	C*	D	Neatsakė			
4,1	35,6	49,0	11,1	0,2	49,0	35,7	0,296

25. Kokios pagrindinės priežastys lėmė spartų San Paulo miesto augimą XX amžiuje?

A Teritorijos reljefas ir miškingumas.
B Gausūs kuro ir maisto ištekliai.
C Pramonės plėtra ir vidinė migracija.
D Atstumas iki vandenyno ir teritorijos miškingumas.

Atsakymų pasirinkimas (%)					*Sunkumas*	*Skiriamoji geba*	*Koreliacija*
A	B	C*	D	Neatsakė			
17,5	8,0	60,6	13,8	0,1	60,6	28,3	0,240

II dalis

26 klausimas. Remdamiesi topografinio žemėlapio fragmentu, atlikite užduotis.

Topografinio žemėlapio fragmentas.

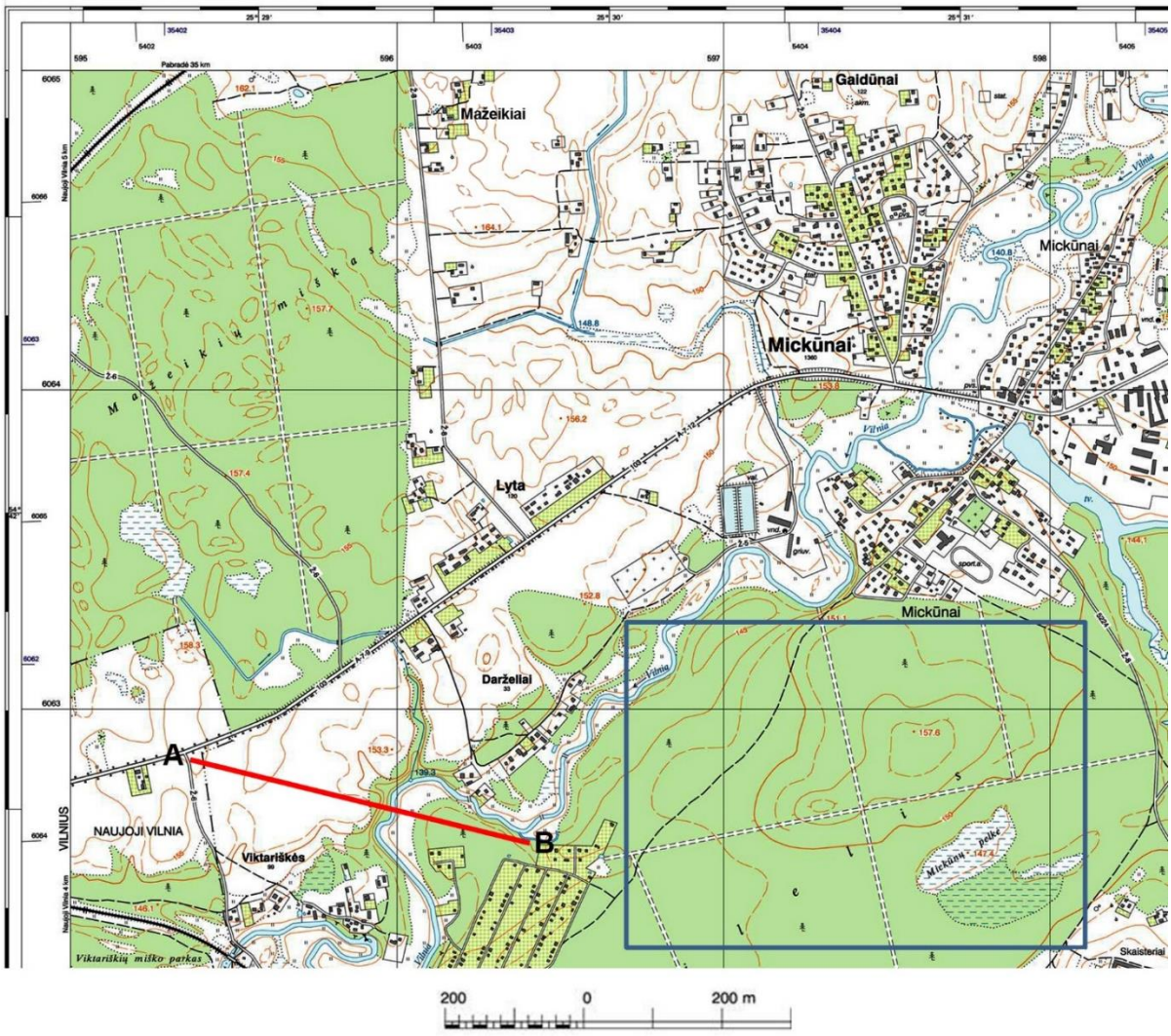

26.1. Koks apytiksliai mažiausias atstumas nuo Mažeikių kaimo iki Vilnios upės?

Taškų pasiskirstymas (%)		*Sunkumas*	*Skiriamoji geba*	*Koreliacija*
0	1			
69,1	30,9	30,9	57,2	0,490

26.2. Apskaičiuokite stačiakampiu pažymėtos teritorijos plotą (km^2).

Taškų pasiskirstymas (%)		*Sunkumas*	*Skiriamoji geba*	*Koreliacija*
0	1			
86,3	13,7	13,7	37,4	0,477

26.3. Įvardykite **tris** geografinius objektus, esančius stačiakampiu pažymėtoje teritorijoje.

Taškų pasiskirstymas (%)				*Sunkumas*	*Skiriamoji geba*	*Koreliacija*
0	1	2	3			
3,9	14,0	46,5	35,6	71,3	29,2	0,449

26.4. Paveiksle pateiktas topografiniame žemėlapyje pažymėtą A–B liniją atitinkantis reljefo profilis. Palyginę profilį ir topografinį žemėlapį, nustatykite, koks geografinis objektas yra žemiausioje reljefo vietoje.

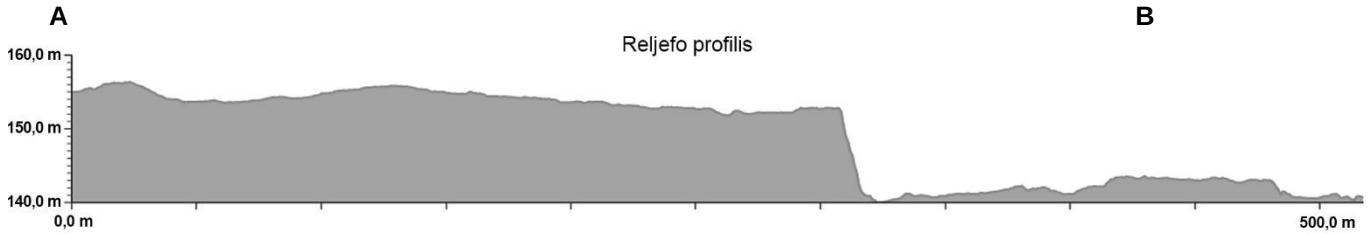

Taškų pasiskirstymas (%)		*Sunkumas*	*Skiriamoji geba*	*Koreliacija*
0	1			
38,2	61,8	61,8	53,3	0,422

26.5. Remdamiesi topografiniu žemėlapiu ir reljefo profiliu, apibūdinkite Vilnios upės kairįjį ir dešinįjį krantus.

Taškų pasiskirstymas (%)			*Sunkumas*	*Skiriamoji geba*	*Koreliacija*
0	1	2			
72,2	13,7	14,1	20,9	38,8	0,464

26.6. Įvertinkite Vilnios upės ekologinę situaciją, nurodydami jai kylančias grėsmes.

Taškų pasiskirstymas (%)			*Sunkumas*	*Skiriamoji geba*	*Koreliacija*
0	1	2			
42,0	47,4	10,5	34,2	35,7	0,457

27 klausimas. Remdamiesi šaltiniais ir žiniomis, atlikite užduotis.

A šaltinis. Jungtinės Tautos (JT) – tarptautinė organizacija. Ją sudaro 193 valstybės narės, t. y. beveik visos pripažintos nepriklausomos valstybės (išskyrus Vatikaną, nepripažintą Taivaną ir Kosovą). Jungtinių Tautų veiklą reglamentuoja Jungtinių Tautų chartija. Pagrindinės Jungtinių Tautų institucijos yra Generalinė Asamblėja, Saugumo Taryba, Globos Taryba, Jungtinių Tautų Ekonominė ir Socialinė Taryba. Lietuva į JT įstojo 1991 m. rugsėjo 17 d.

B šaltinis. *JT savanoris gelbėtojas padeda mergaitei išsigelbėti, nuskendus laivui, gabenusiam Afganistano pabėgėlius iš Turkijos pakrantės per Egėjo jūrą į Lesbo salą.*

27.1. Kodėl Lietuvai buvo svarbu įstoti į Jungtines Tautas?

Taškų pasiskirstymas (%)		*Sunkumas*	*Skiriamoji geba*	*Koreliacija*
0	1			
45,8	54,2	54,2	37,8	0,311

27.2. Kokie Jungtinių Tautų tikslai? Nurodykite du tikslus.

Taškų pasiskirstymas (%)			*Sunkumas*	*Skiriamoji geba*	*Koreliacija*
0	1	2			
13,1	46,9	40,0	63,4	45,0	0,531

27.3. Kuriose srityse Lietuva prisideda prie Jungtinių Tautų veiksmų? Pateikite du pavyzdžius.

Taškų pasiskirstymas (%)			*Sunkumas*	*Skiriamoji geba*	*Koreliacija*
0	1	2			
30,3	47,3	22,4	46,0	48,9	0,538

27.4. Pasaulyje yra daugiau kaip 25 mln. pabėgėlių, dar 40 mln. žmonių priverstinai persikelia savo šalies viduje. Visame pasaulyje migrantais rūpinasi Jungtinės Tautos. Kokią humanitarinę pagalbą ši organizacija teikia pabėgėliams? Pateikite tris pavyzdžius.

Taškų pasiskirstymas (%)				*Sunkumas*	*Skiriamoji geba*	*Koreliacija*
0	1	2	3			
5,8	30,8	38,6	24,8	60,8	27,2	0,385

27.5. Kokių socialinių-ekonominių problemų kelia į šalį atvykę pabėgėliai? Pateikite du pavyzdžius.

Taškų pasiskirstymas (%)			*Sunkumas*	*Skiriamoji geba*	*Koreliacija*
0	1	2			
13,8	48,7	37,4	61,8	34,7	0,394

28 klausimas. Remdamiesi šaltiniu ir žiniomis, atlikite užduotis.

Šaltinis. *Atmosferos bendrosios cirkuliacijos schema.*

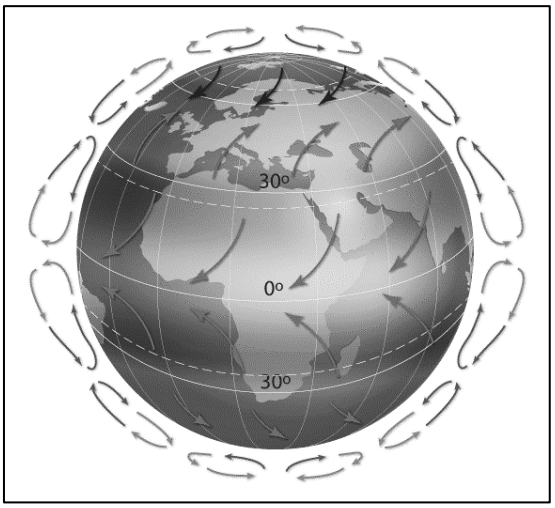

28.1. Kaip vadinami pusiaujo link pučiantys pastovūs vėjai? Kokios krypties yra šie vėjai Šiaurės ir Pietų pusrutuliuose?

Taškų pasiskirstymas (%)				*Sunkumas*	*Skiriamoji geba*	*Koreliacija*
0	1	2	3			
57,1	34,4	3,3	5,3	18,9	34,0	0,556

28.2. Paaiškinkite, kaip susidaro ši pastovių vėjų sistema abipus pusiaujo.

Taškų pasiskirstymas (%)			*Sunkumas*	*Skiriamoji geba*	*Koreliacija*
0	1	2			
79,0	15,7	5,3	13,1	38,0	0,618

28.3. Kokie procesai vyksta atmosferoje ties pusiauju, kur susitinka abiejų pusrutulių oro tėkmės?

Taškų pasiskirstymas (%)			*Sunkumas*	*Skiriamoji geba*	*Koreliacija*
0	1	2			
70,7	25,6	3,8	16,6	33,5	0,545

28.4. Kurios krypties oro tėkmės vyrauja vidutinėse platumose?

Taškų pasiskirstymas (%)		*Sunkumas*	*Skiriamoji geba*	*Koreliacija*
0	1			
77,6	22,4	22,4	27,4	0,297

28.5. Paveiksle ties pusiauju nubrėžkite rodyklę, vaizduojančią Žemės sukimosi apie savo ašį kryptį.

Taškų pasiskirstymas (%)		*Sunkumas*	*Skiriamoji geba*	*Koreliacija*
0	1			
58,2	41,8	41,8	46,4	0,391

28.6. Paveiksle užbrūkšniuokite zoną, kurioje bent kartą per metus vidurdienį Saulė virš horizonto pakyla 90° kampu (t. y. būna zenite).

Taškų pasiskirstymas (%)		*Sunkumas*	*Skiriamoji geba*	*Koreliacija*
0	1			
61,9	38,1	38,1	54,0	0,438

29 klausimas. Remdamiesi šaltiniais ir žiniomis, atlikite užduotis.

A šaltinis. *Šiaurės Amerikos Didžiųjų ežerų regionas.*

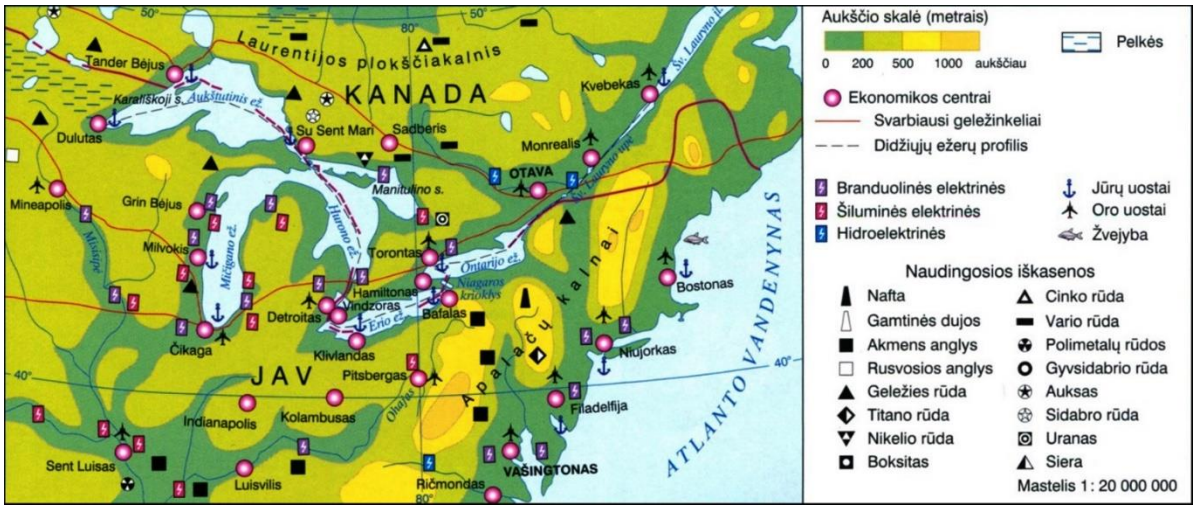

B šaltinis. *Didžiųjų ežerų profilis.*

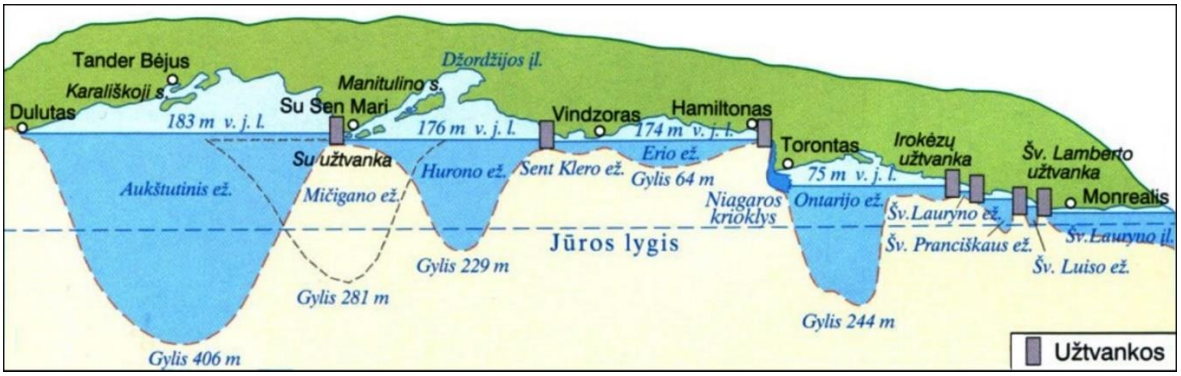

29.1. JAV šiaurės rytuose yra susiformavęs stiprus pramonės rajonas. Kokios priežastys tai lėmė? Nurodykite tris priežastis.

Taškų pasiskirstymas (%)				*Sunkumas*	*Skiriamoji geba*	*Koreliacija*
0	1	2	3			
9,5	27,6	43,8	19,1	57,5	34,3	0,476

29.2. Koks pagrindinis veiksnys lėmė ekonomikos centrų išsidėstymą (A šaltinis)? Su kokiais aplinkosaugos iššūkiais susiduria šis regionas? Nurodykite du iššūkius.

Taškų pasiskirstymas (%)				*Sunkumas*	*Skiriamoji geba*	*Koreliacija*
0	1	2	3			
27,3	29,9	28,9	13,8	43,1	49,5	0,584

29.3. Kokių naudingųjų iškasenų yra Apalačų kalnuose?

Taškų pasiskirstymas (%)			*Sunkumas*	*Skiriamoji geba*	*Koreliacija*
0	1	2			
8,9	9,0	82,2	86,6	31,7	0,402

29.4. Kokį aukščių skirtumą turi įveikti laivai, plaukdami iš Aukštutinio ežero į Atlanto vandenyną? Kaip išspręsta ši laivybos problema?

Taškų pasiskirstymas (%)			*Sunkumas*	*Skiriamoji geba*	*Koreliacija*
0	1	2			
40,3	30,4	29,3	44,5	62,4	0,609

30 klausimas. Remdamiesi šaltiniais ir žiniomis, atlikite užduotis.

A šaltinis. *Gyventojų skaičiaus pokytis 2012–2015 m. Baltijos šalyse (25–39 metų amžiaus grupėje).*

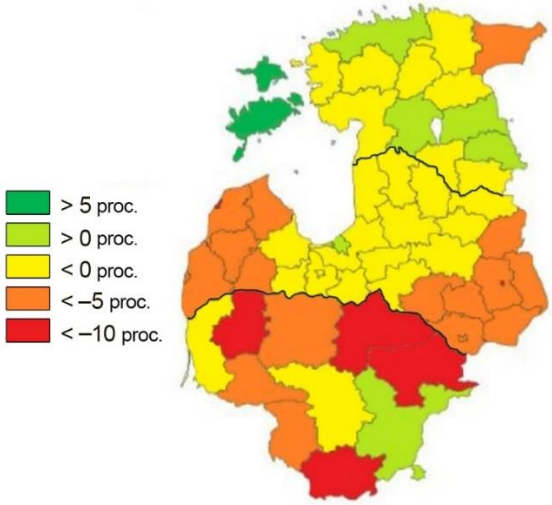

B šaltinis. *Gyventojų skaičiaus pokytis 2012–2015 m. Baltijos šalių miestuose.*

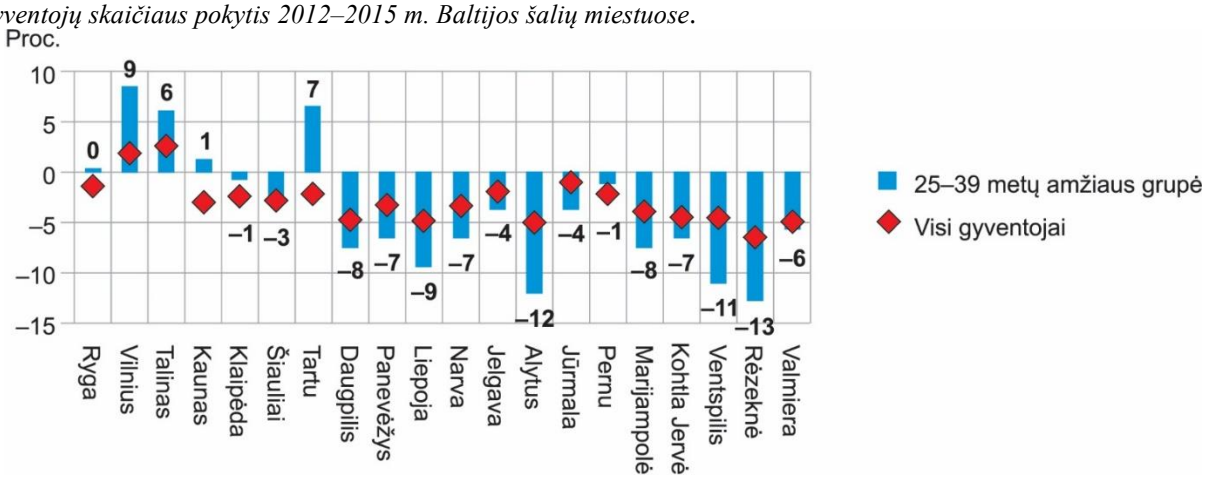

30.1. Nurodykite Baltijos šalį, kurios regionuose 2012–2015 m. 25–39 metų amžiaus grupėje buvo didžiausias **teigiamas** gyventojų skaičiaus pokytis.

Taškų pasiskirstymas (%)		*Sunkumas*	*Skiriamoji geba*	*Koreliacija*
0	1			
36,8	63,2	63,2	61,8	0,494

30.2. Įvardykite dvi Lietuvos apskritis, kuriose 2012–2015 m. 25–39 metų amžiaus grupėje buvo didžiausias **neigiamas** gyventojų skaičiaus pokytis.

Taškų pasiskirstymas (%)			*Sunkumas*	*Skiriamoji geba*	*Koreliacija*
0	1	2			
13,9	55,9	30,2	58,2	35,5	0,440

30.3. Kuriame Baltijos šalių mieste 2012–2015 m. sparčiausiai augo 25–39 metų amžiaus žmonių skaičius? Kokios tolesnės šio miesto demografinės prognozės?

Taškų pasiskirstymas (%)			*Sunkumas*	*Skiriamoji geba*	*Koreliacija*
0	1	2			
20,7	32,0	47,3	63,3	43,0	0,434

30.4. Kokios demografinės problemos aktualios Lietuvai? Nurodykite dvi demografines problemas. Koks šių problemų poveikis šalies ūkiui? Kokių priemonių turėtų imtis valstybė, siekdama išspręsti šias problemas? Nurodykite dvi priemones.

Taškų pasiskirstymas (%)						*Sunkumas*	*Skiriamoji geba*	*Koreliacija*
0	1	2	3	4	5			
26,5	11,1	13,6	17,6	17,7	13,5	45,9	66,3	0,722

31 klausimas. Remdamiesi šaltiniais ir žiniomis, atlikite užduotis.

A šaltinis. *Litosferos plokštės.*

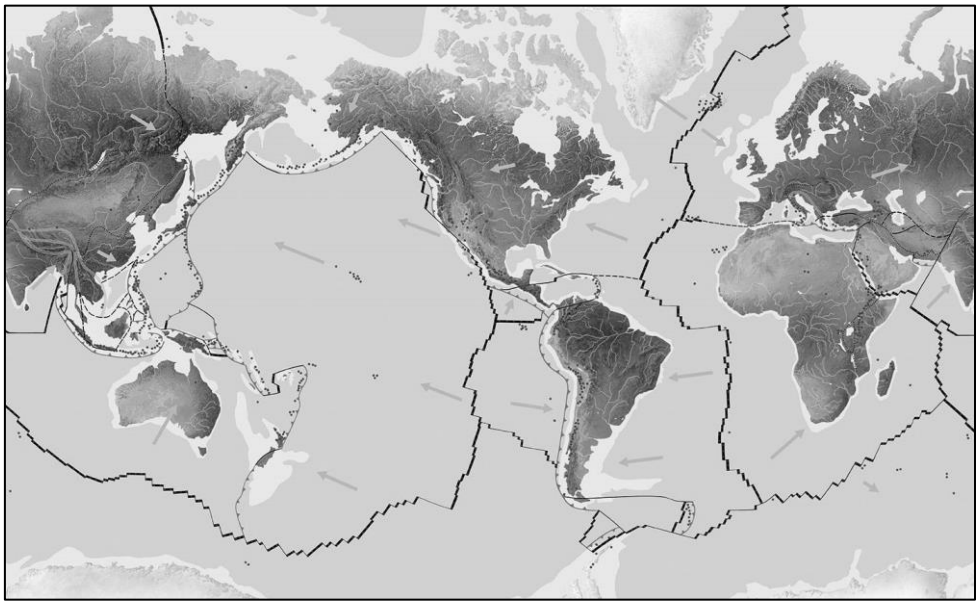

B šaltinis. *Litosferos plokščių sandūra.*

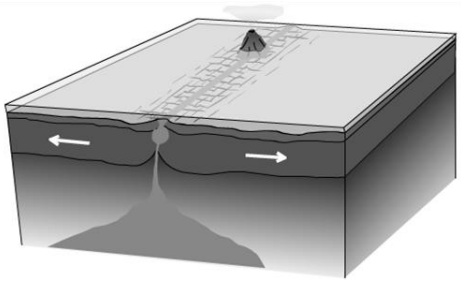

31.1. Paaiškinkite, kas yra litosferos plokštė.

Taškų pasiskirstymas (%)			*Sunkumas*	*Skiriamoji geba*	*Koreliacija*
0	1	2			
70,9	23,4	5,7	17,4	41,6	0,604

31.2. Kokių tipų yra litosferos plokštės? Kuo šie tipai skiriasi vienas nuo kito? Nurodykite du skirtumus.

Taškų pasiskirstymas (%)				*Sunkumas*	*Skiriamoji geba*	*Koreliacija*
0	1	2	3			
67,8	12,7	7,3	12,2	21,3	53,7	0,636

31.3. Kas būdinga litosferos plokščių pakraščiams? Nurodykite du bruožus.

Taškų pasiskirstymas (%)			*Sunkumas*	*Skiriamoji geba*	*Koreliacija*
0	1	2			
55,0	12,9	32,0	38,5	71,1	0,626

31.4. Įvardykite, kokia litosferos plokščių sandūra pavaizduota B šaltinyje.

Taškų pasiskirstymas (%)		*Sunkumas*	*Skiriamoji geba*	*Koreliacija*
0	1			
66,0	34,0	34,0	58,0	0,507

31.5. Pažymėkite (☒), kur susidaro litosferos plokščių sandūra, pavaizduota B šaltinyje.

Taškų pasiskirstymas (%)		*Sunkumas*	*Skiriamoji geba*	*Koreliacija*
0	1			
42,7	57,3	57,3	44,8	0,365

32 klausimas. Remdamiesi šaltiniais ir žiniomis, atlikite užduotis.

A šaltinis. *Iš dr. K. Andrijausko komentaro apie Kurdistaną.*

Daugiau nei 30 milijonų žmonių apimanti kurdų bendruomenė yra ketvirta didžiausia Vakarų Azijos tauta. Nepaisant dabartinio gyventojų skaičiaus, gilių ir turtingų tradicijų bei unikalios tapatybės, ji yra viena iš tų pasaulio etninių grupių, kurios nesugebėjo sukurti savo nepriklausomos valstybės šiuolaikinėje istorijoje. Priešingai, tradicinė jų gyvenamoji erdvė (Kurdistanas) XX amžiuje buvo padalyta tarp keturių valstybių ir kiekvienoje iš jų kurdai yra mažuma. Didžiausia kurdų dalis pateko į Turkijos Respublikos teritoriją. 2010 m. prasidėjęs Arabų pavasaris ir jį lydėjusi suirutė regione buvo kurdų suvokta kaip retai pasitaikanti galimybė pasiekti savo ilgai puoselėtą tikslą. Deja, visos suinteresuotos valstybės, žinoma, tai laikė tiesiogine grėsme sau. Ypač aštri ir sudėtinga „kurdų problema“ yra pilietinio karo alinamoje Sirijoje. Dalies radikaliai nusiteikusių kurdų sugrįžimas prie teroristinių išpuolių didžiausiuose Turkijos miestuose gali būti laikomas sunkiai pateisinamu atsaku į priešišką jų atžvilgiu Turkijos politiką. Problemą dar labiau išryškina tai, kad šioje šalyje aktyviai veikia ir religinės prigimties teroristinės organizacijos, su kuriomis kovoja ir Turkijos vyriausybė, ir kurdai.

B šaltinis. *Kurdų paplitimas.*

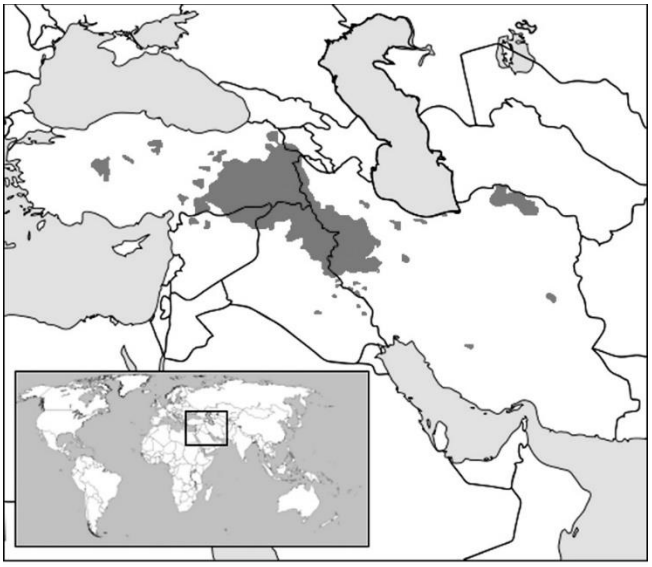

Kurdų paplitimas.

32.1. Apie kokio tipo karinį konfliktą rašoma A šaltinyje?

Taškų pasiskirstymas (%)		*Sunkumas*	*Skiriamoji geba*	*Koreliacija*
0	1			
53,9	46,1	46,1	43,2	0,339

32.2. Kokia šio karinio konflikto kilmės priežastis?

Taškų pasiskirstymas (%)		*Sunkumas*	*Skiriamoji geba*	*Koreliacija*
0	1			
50,9	49,1	49,1	43,4	0,335

32.3. Kurių valstybių teritorijose yra paplitusi kurdų bendruomenė (B šaltinis)? Įvardykite tris valstybes.

Taškų pasiskirstymas (%)				*Sunkumas*	*Skiriamoji geba*	*Koreliacija*
0	1	2	3			
11,7	17,0	44,3	27,1	62,2	48,7	0,616

32.4. Su kokiais sunkumais susiduria kurdai, siekdami nepriklausomos valstybės sukūrimo?

Taškų pasiskirstymas (%)			*Sunkumas*	*Skiriamoji geba*	*Koreliacija*
0	1	2			
36,4	44,2	19,4	41,5	44,8	0,491

33 klausimas. Remdamiesi šaltiniais ir žiniomis, atlikite užduotis.

A šaltinis. *Geografinės zonos paplitimas.*

B šaltinis. *Būdingas kraštovaizdis.*

33.1. Įvardykite A ir B šaltiniuose pavaizduotą geografinę zoną. Apibūdinkite jos geografinį paplitimą, klimatą, augaliją, dirvožemius.

Taškų pasiskirstymas (%)								*Sunkumas*	*Skiriamoji geba*	*Koreliacija*
0	1	2	3	4	5	6	7			
21,2	20,9	15,3	12,4	11,2	9,4	6,4	3,2	34,5	58,5	0,818

33.2. Šią geografinę zoną bene labiausiai paveikė žmogaus ūkinė veikla. Koks kraštovaizdis vyrauja šioje geografinėje zonoje? Kodėl būtent čia vykdoma intensyvi ūkinė veikla?

Taškų pasiskirstymas (%)			*Sunkumas*	*Skiriamoji geba*	*Koreliacija*
0	1	2			
30,7	38,6	30,8	50,1	56,1	0,568